

VERNIEUWDE FRDO

Koning benoemt 38 leden met stemrecht

Na vier jaar werking van de FRDO diende de koning, volgens een bepaling van de wet inzake duurzame ontwikkeling, de stemgerechtigde leden van de raad te herbenoemen of nieuwe leden te benoemen. Dat gebeurde door het koninklijk besluit van 20 november 2001. Zestien van de achtendertig leden zijn nieuw, tweeëntwintig leden werden herbenoemd.

De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling werd in 1997 opgericht als opvolger van de Nationale Raad voor Duurzame Ontwikkeling die sinds 1993 functioneerde. De samenstelling van de raad is vastgelegd in de wet van 5 mei 1997 over de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling. Die wet bepaalt dat de koning de leden met stemrecht benoemt voor een hernieuwbare periode van vier jaar.

In 2001, vier jaar na de oprichting van de raad, diende de koning bijgevolg de leden te herbenoemen of nieuwe leden te benoemen.

De achtendertig leden met stemrecht vertegenwoordigen diverse maatschappelijke groepen: de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming, de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking, de consumentenorganisaties, de vak-

bonden, de werkgevers, de energieproducenten en de wetenschappelijke wereld. De namen van de leden die deze groepen vertegenwoordigen en ook die van de voorzitter en de ondervoorzitters van de raad vindt u in de bijgevoegde tabel.

Daarnaast hebben nog een veertigtal leden zonder stemrecht zitting in de FRDO. Prins Filip behoort als erevoorzitter van de raad tot deze groep. Volgens de wet inzake duurzame ontwikkeling hebben de federale ministers en staatssecretarissen en de gewesten en gemeenschappen elk een vertegenwoordiger met raadgevende stem. De raad bepaalde zelf om ook een aantal vertegenwoordigers van milieu- en sociaal-economische raden en wetenschappelijke raadgevers als waarnemers uit te nodigen.

Wie is wie: de FRDO-leden met stemrecht (herbenoemde leden & nieuwe leden)

voorzitter

de heer Theo Rombouts

ondervoorzitters

de heer Arthur Bodson

mevrouw Anne Panneels

de heer Rudi Verheyen

NGO's voor milieubescherming

mevrouw An Cliquet (*BirdLife Belgium*)

de heer Geoffroy De Schutter (*Inter-Environnement Bruxelles*)

de heer Geert Lejeune (*World Wide Fund for Nature Belgium*)

de heer Roland Moreau (*Greenpeace Belgium*)

mevrouw Thérèse Snoy (*Inter-Environnement Wallonie*)

mevrouw Saar Van Hauwermeiren (*Bond Beter Leefmilieu*)

NGO's voor ontwikkelingssamenwerking

de heer Bart Bode (*Broederlijk Delen*)

mevrouw Sophie Englebienne (*Oxfam-Solidarité*)

de heer Geert Fremout (*Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling*)

de heer Marek Poznanski (*Collectif Stratégies Alimentaires*)

mevrouw Han Verleyen (11.11.11)

de heer Dominique Weerts

(*Centre National de Coopération au Développement*)

NGO's die de verbruikers verdedigen

mevrouw Catherine Rousseau (*Centre de Recherche et d'Information des Organisations de Consommateurs*)

de heer Paul Van Cappellen (*Onderzoeks- en*

Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties)

werknemersorganisaties

mevrouw Irène Dekelper (*Le Syndicat Libéral*)

de heer Bruno Melkmans (*Fédération Générale du Travail de Belgique*)

mevrouw Michèle Pans (*Algemeen Belgisch Vakverbond*)

de heer François Philips (*Algemeen Belgisch Vakverbond*)

mevrouw Lutgart Slabbinck

(*Algemeen Christelijk Vakverbond van België*)

de heer Alain Wilmart

(*Confédération des Syndicats Chrétiens de Belgique*)

werkgeversorganisaties

mevrouw Claire Bosch (*Federatie Voedingsindustrie*)

mevrouw Isabelle Chaput (*Fédération des Entreprises de Belgique*)

de heer Bernard Decock (*Fédération wallonne de l'agriculture*)

de heer Claude Klein

(*Federatie van de Chemische Industrie van België*)

mevrouw Barbara Lacroix (*Union des Classes Moyennes*)

de heer Piet Vanden Abeele (*Unie van Zelfstandige Ondernemers*)

energieproducenten

mevrouw Hilde De Buck (*Electrabel*)

mevrouw Dominique Rigaux

(*Samenwerkende Vennootschap voor Productie van Elektriciteit*)

wetenschappelijke milieus

de heer Luc Hens (*Vrije Universiteit Brussel*)

de heer Luc Lavrysen (*Universiteit Gent*)

de heer Jean-Pierre Thomé (*Université de Liège*)

de heer Jean-Pascal van Ypersele de Strihou

(*Université Catholique de Louvain*)

de heer Han Verschure (*Katholieke Universiteit Leuven*)

de heer Edwin Zaccà (*Université Libre de Bruxelles*)

FRDO over onderzoek GGO's en defederalisering

De FRDO keurde op 25 oktober 2001 twee adviezen over ontwikkelings-samenwerking goed: het eerste in verband met genetisch gewijzigde organismen (GGO's), het tweede over de defederalisering van de samenwerking. Het eerste advies gaat in op de vraag welk onderzoek over GGO's de Belgische ontwikkelingssamenwerking moet steunen. Volgens de raad kan biotechnologisch onderzoek maar in beperkte mate bijdragen tot de oplossing van de problemen van ontwikkelingslanden. Het onderzoek moet in ieder geval uitgaan van de behoeften en vragen van die landen. Over de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking merkt de FRDO op dat dit een politieke beslissing is waarover de betrokkenen niet vooraf werden geraadpleegd. Voor het overige komen in het advies zowel gevaren als mogelijkheden van een defederalisering aan bod.

In 1997 keurde de FRDO reeds een advies goed over de steun van de Belgische ontwikkelingssamenwerking aan het internationaal landbouwonderzoek in het kader van de *Consultative Group on International Agricultural Research* (CGIAR). Als aanvulling hierop vroeg de staatssecretaris voor Internationale Samenwerking, Eddy Boutmans, een advies over steun aan onderzoek over genetisch gewijzigde organismen. Hij drong erop aan daarbij vooral oog te hebben voor armoedebestrijding en voor de belangen van de boeren in de ontwikkelingslanden.

Om de vraag zo goed mogelijk te beantwoorden, organiseerde de FRDO op 26 en 27 maart 2001 een internationaal seminarie over de bijdrage van GGO's en onderzoek tot duurzame landbouw in de derde wereld. Medeorganisatoren waren de *Vlaamse Interuniversitaire Raad*, de *Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique* en de *Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen*. Zowat 120 deskundigen uit noord en zuid namen deel aan het seminarie. Het waren zowel wetenschappelijke onderzoekers als vertegenwoordigers van boeren uit ontwikkelings-

landen, van ondernemingen, niet-gouvernementele organisaties en de Belgische overheid. Twee dagen lang discussieerden zij over de mogelijkheden voor steun van de Belgische ontwikkelingssamenwerking aan biotechnologisch onderzoek dat op de derde wereld is gericht.

Behoeften van de derde wereld

Het advies is grotendeels op de resultaten van het seminarie gebaseerd. De FRDO wijst erop dat eerst de sociaal-economische en politieke hinderpalen voor de ontwikkeling van derdewereldlanden moeten worden aangepakt. Daarbij moet men tevens het milieu ontzien. De mogelijkheden van landbouwonderzoek in het algemeen en biotechnologisch onderzoek in het bijzonder komen pas op de tweede plaats.

De raad is van oordeel dat de Belgische ontwikkelingssamenwerking landbouwonderzoek moet steunen dat vertrekt van de behoeften van de ontwikkelingslanden, dat door hen wordt gevraagd en ingaat op hun vragen en dat uitgaat van de bevolking. Het gesteunde onderzoek moet duurzame ontwikkeling bevorderen en representatieve boerenorganisaties moeten er zeker in participeren.

De FRDO benadrukt dat de ontwikkelingssamenwerking een bepaalde vorm van landbouw slechts mag steunen als die de beste combinatie vertegenwoordigt van duurzaamheid, geringste risico, geringste kost en hoogste autonomie van de landbouwers, en als hij andere vormen van landbouw niet uitsluit. Universiteiten, onderzoekscentra en privé-ondernemingen mogen geen transgene producten invoeren in ontwikkelingslanden, tenzij plaatselijke boerenorganisaties dat vragen.

Foto: Thelke Dhasee

Volgens de FRDO kan biotechnologisch landbouwonderzoek maar in beperkte mate bijdragen tot de oplossing van de problemen van ontwikkelingslanden.

De betrokken instellingen moeten bovendien vooraf een studie uitvoeren over de ecologische en sociaal-economische gevolgen en dit op basis van normen die even streng zijn als in Europa.

De raad onderstreept voorts dat de ontwikkelingssamenwerking alleen onderzoeksinstellingen mag steunen die in hun werk het voorzorgsprincipe toepassen. Ten slotte moet de ontwikkelingssamenwerking er zich van vergewissen dat de toepassing van de resultaten van het gefinancierde onderzoek niet leidt tot de uitsluiting van kleine boeren in ontwikkelingslanden die zich het gebruik van de nieuwe technologieën niet kunnen veroorloven.

Defederalisering

Staatssecretaris Boutmans vroeg eveneens een advies over de geplande defederalisering van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Op 15 oktober 2000 besliste het kernkabinet om de ontwikkelingssamenwerking gedeeltelijk aan de gemeenschappen en gewesten over te dragen. Het zou gaan om onderdelen die betrekking hebben op bevoegdheden van de deelstaten en de overdracht zou vanaf 2004 gelden. Het parlement heeft de bijzondere wet hierover op 13 juli 2001 goedgekeurd.

In zijn advies is de FRDO zowel ingegaan op de gevaren als op de mogelijkheden van deze defederalisering. Het Verbond van Belgische Ondernemingen wenste zich niet uit te spreken over de opportuniteit van een defederalisering. De raad betreurt dat de regering noch de Belgische betrokkenen, noch de partnerlanden vooraf heeft geraadpleegd over de defederalisering. De raad onderstreept ook dat de partnerlanden niet om een defederalisering hebben gevraagd. Toch is de raad ervan overtuigd dat de gemeenschappen en gewesten een belangrijke rol in de ontwikkelingsamenwerking kunnen spelen,

maar die moet een aanvulling zijn op de rol die het federale niveau nu vervult. Er zal dus moeten worden op toegezien dat de diverse beleidsniveaus elkaar versterken in plaats van elkaar te verzwakken.

De raad herinnert ook aan enkele principes die de grondslag vormen van een goede ontwikkelingssamenwerking en die niet mogen worden aangetast door de defederalisering: structurele strijd tegen de armoede, duurzame ontwikkeling (de defederalisering zou de integratie van de economische, de sociale en de milieuaspecten moeilijker kunnen maken), samenhang, doelmatigheid, efficiëntie...

Overleg

Inzake multilaterale ontwikkelingsamenwerking merkt de FRDO op dat de invloed van een land in de internationale instellingen onder meer afhangt van het hulpvolume. Een versnippering van de Belgische ontwikkelingssamenwerking zou de positie van België verzwakken. Daarom vindt de raad dat de multilaterale samenwerking federaal moet blijven. Maar hij vraagt wel dat de federale overheid hierover met de deelstaten zou overleggen.

Wat de directe bilaterale ontwikkelingssamenwerking betreft, wijst de raad op het gevaar dat de samenhang, de efficiëntie en de doelmatigheid ervan zouden verminderen, vooral dan van de samenwerking met de concentratielanden. Voor de administraties van de partnerlanden en voor de organisaties die actief zijn op het terrein zou het immers nog moeilijker worden om de bevoegde gesprekspartners te identificeren en met hen te onderhandelen. Voor het overige is de FRDO van mening dat de defederalisering de mogelijkheid biedt om de kwaliteit van de Belgische ontwikkelingssamenwerking te verbeteren.

Momenteel is het nog niet duidelijk wat de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking precies zal inhouden. De bijzondere wet over de staatshervorming voorziet in de aanstelling van een werkgroep om het overleg tussen de betrokkenen te organiseren en om concrete voorstellen te formuleren. De FRDO doet enkele aanbevelingen aan deze werkgroep. De raad pleit onder meer voor de opstelling van een "handvest van de ontwikkelingsamenwerking" en de oprichting van een overlegstructuur tussen de diverse beleidsniveaus. ■

NIEUWE ADVIEZEN

Naast de twee adviezen over ontwikkelingssamenwerking keurde de algemene vergadering van de FRDO op 25 oktober 2001 ook nog twee andere adviezen goed:

- Advies over het internationaal landbouwonderzoek op het gebied van genetisch gewijzigde organismen in het kader van een beleid inzake ontwikkelingssamenwerking (advies 2001-12);
- Advies over de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking (advies 2001-13);
- Advies over het voorontwerp van koninklijk besluit inzake papier (advies 2001-14);
- Advies over de convenanten als instrument van het klimaatbeleid (advies 2001-15).

U kunt deze adviezen verkrijgen op het secretariaat van de FRDO. Alle publicaties staan ook op de website van de raad (<http://www.frdo-cfdd.be/>).

WERKGROEPEN

De werkgroepen bereiden de adviezen van de FRDO voor. Deze groepen hebben ook een forumfunctie: ze organiseren bijvoorbeeld studiedagen om de discussie over duurzame ontwikkeling te bevorderen.

De werkgroep *energie en klimaat* bereidt een advies voor over het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten over het nationaal klimaatplan. De groep werkte ook mee aan het tweede advies over de strategie voor duurzame ontwikkeling van de Europese Unie en hij besteedde aandacht aan de klimaatconferentie van Marrakesh.

De werkgroep *federaal plan* werkte een tweede advies uit over de strategie voor duurzame ontwikkeling van de Europese Unie.

De ad-hocwerkgroep *genetisch gewijzigde organismen* (GGO's) organiseerde eind maart 2001 een seminarie over GGO's en derde wereld en formuleerde op basis daarvan een advies. Nu deze opdrachten zijn vervuld werd de groep opgeheven.

De werkgroep *internationale betrekkingen* besteedde aandacht aan de ministerconferentie van de Wereldhandelsorganisatie die in Qatar plaatsvond.

De werkgroep *productnormen* formuleerde een advies over een ontwerp van koninklijk besluit dat publiciteit voor elektrische verwarming verbiedt. De groep informeert zich momenteel over vergroening van de fiscaliteit.

De werkgroep *sensibilisatie en communicatie* werkt aan de voorbereiding van een tweede draagvlakenquête over duurzame ontwikkeling.

De werkgroep *wetenschappelijk onderzoek duurzame ontwikkeling* werkt aan een advies over indicatoren inzake duurzame ontwikkeling. ■

www.johannesburgsummit.org

FRDO
Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling
Aduatukersstraat 71-75, 2de verdieping
B-1040 Brussel
Telefoon: +32-0-2 743 31 50
Fax: +32-0-2 743 31 59
E-mail: mail@frdo-cfdd.be
Website: <http://www.frdo-cfdd.be>

De FRDO geeft adviezen aan de Belgische federale overheid over het beleid inzake duurzame ontwikkeling.

De raad organiseert ook activiteiten om het draagvlak voor duurzame ontwikkeling te vergroten.

Overname van artikelen uit *FRDO-Info* met bronvermelding is toegestaan

Gedrukt op chloorvrij gerecycleerd papier
Verantwoordelijke uitgever: Jan De Smedt

Van 2 tot 11 september 2002 organiseren de Verenigde Naties in het Zuid-Afrikaanse Johannesburg de Wereldtop over Duurzame Ontwikkeling. Tijdens de volgende maanden zal de FRDO aan deze conferentie heel wat aandacht besteden. De officiële website van de top is te vinden op <http://www.johannesburgsummit.org/>.